

[Dahlrup B](#), Nordell E, Andrén S, Elmståhl S.
Family caregivers' assessment of symptoms in persons with dementia using the GBS-scale: differences in rating after psychosocial intervention – an 18-month follow-up study.
 Clinical Interventions in Aging, 2011, 6, 9-18.

Omgaan met eigen beperkingen

- Handhaven van emotioneel evenwicht
- Behoud van een positief zelfbeeld
- Omgaan met onzekere toekomst
- Omgaan met de nieuwe omgeving
- Ontwikkelen van adequate zorgrelaties
- Ontwikkelen en behouden sociale relaties

Psycho-educatie en lotgenoten-contact ★★★★★

Groepsinterventie voor mantelzorgers

Auteur	Beth Dahlrup*, Eva Nordell, Signe Andrén, Sölve Elmståhl		
Jaar	2011		
Land	Zweden		
E-mail*	Beth.dahlrup@med.lu.se		
Doel	Het onderzoeken van het effect van een groepsinterventie met psycho-educatie en lotgenotencontact voor mantelzorgers, op het vermogen van deze mantelzorgers om kenmerken van dementie in hun naasten te herkennen en te beoordelen.		
Setting	Thuiswonend. Deelnemende personen met dementie ontvingen een vorm van door de overheid gefinancierde zorg. Zij en hun mantelzorgers waren via de post benaderd.		
Deelnemers	262 personen (ouder dan 70 jaar) met dementie (volgens de criteria van de DSM-IV) en hun mantelzorgers. Mantelzorgers waren óf getrouwd met de persoon met dementie, of een kind van de persoon met dementie.		
	<u>Personen met dementie</u>		
	Gemiddelde leeftijd:	E: 84 ± 5.7	C: 85 ± 5.9
	Geslacht:	E: 77% vrouw	C: 74% vrouw
	Gemiddelde MMSE:	E: 19 ± 5.2	C: 18 ± 5.0
	<u>Mantelzorgers</u>		
	Gemiddelde leeftijd:	E: 61 ± 12.9	C: 62 ± 12.6
	Geslacht:	E: 58% vrouw	C: 65% vrouw
Design	Niet-gerandomiseerd gecontroleerd design met een experimentele groep en een controlegroep en herhaalde metingen. Deelnemers werden geworven in twee districten. Inwoners van één district vormden de experimentele groep, inwoners van het andere district vormden de controlegroep.		
	Grootte steekproef:	E = 129	C = 133
	na 6/ 12/ 18 maanden	E = 115/ 96/ 76	C = 105/ 89/ 68
	Metingen:	Voormeting: maand 0	
		Nameting: maand 6 (ruim 4 maanden na interventie)	
	Follow-up	Follow-up 1: maand 12 (ruim 10 maanden na interventie)	
		Follow-up 2: maand 18 (ruim 16 maanden na interventie)	
Interventie	Mantelzorgers in de experimentele groep bezochten vijf wekelijkse groepsbijeenkomsten van 2 uur. De groepen bestonden uit 8 personen en werden geleid door een verpleegkundige en een welzijnswerker. Het programma omvatte voorlichting over de meest voorkomende vormen van dementie, de gevolgen van de ziekte en prognose, bijkomende gedragssymptomen en adviezen over hoe om te gaan met probleemgedrag, informatie over voorzieningen in de omgeving, wetgeving en kosten. Na het voorlichtingsdeel was er ruimte voor groepsdiscussies. Naast deze bijeenkomsten, kregen mantelzorgers de mogelijkheid om deel te nemen aan gespreksgroepen onder leiding van de		

welzijnswerker. Deze groep kwam gedurende 3 maanden, eens per twee weken 90 minuten samen. Bijna de helft van de mantelzorgers nam ook aan deze lotgenotengroepen deel.

Frequentie: wekelijks
Duur: vijf weken lang, 2 uur per bijeenkomst
Begeleiding programma: verpleegkundige en welzijnswerker

Uitkomstmaten	Beoordeling dementie door de mantelzorgers: Gottfries-Brane-Steen Scale (GBS-scale) Cognitief functioneren: - subschaal Intellectual functions (GBS-I) Emotioneel functioneren: - subschaal Emotional functions (GBS-E) Zelfredzaamheid: - subschaal ADL functions (GBS-ADL) Objectieve meting zelfredzaamheid: Katz Index of ADL Objectieve meting ernst van dementie op basis van sociale afhankelijkheid: Berger Scale**
----------------------	--

Resultaten Na zes maanden rapporteerden mantelzorgers in de experimentele groep een grotere achteruitgang van de cognitie, het emotioneel functioneren en de ADL zelfstandigheid van hun naaste met dementie, dan mantelzorgers in de controlegroep. Na 12 maanden was dit verschil alleen nog te zien voor achteruitgang van de cognitie en van het emotioneel functioneren. Na 18 maanden werd er op geen van de drie aspecten nog verschil gezien tussen de beoordeling door mantelzorgers in de experimentele conditie en mantelzorgers in de controleconditie.
Het aandeel personen met dementie dat ADL-afhankelijk was (Katz index= C-G) was voor alle meetmomenten gelijk voor de experimentele groep en de controlegroep. Uit de scores op de Berger Scale echter, blijkt dat de ernst van de ziekte bij personen met dementie in de experimentele groep aanzienlijk sneller toenam dan in de controlegroep. Dit sluit aan bij de beoordeling door de mantelzorgers in de experimentele groep, wat suggereert dat de mantelzorgers in de experimentele groep in staat waren om achteruitgang door dementie te herkennen en te beoordelen.

**Implementatie-
materiaal** -

E = experimentele groep; C = controlegroep
* corresponderend auteur

**Berger, EY. A system for rating the severity of senility. *J Am Geriatr Soc.* 1980, 28(5), 234-236